

TRIBUTE TO NAVOI IN THE WORK OF GHAFUR GHULAM...

To'xtayeva Aminaxon Muhiddin qiz

Third year student of Tashkent State University of Law,

E-mail: toxtayevaamina2001@gmail.com

Annotation.

In this article, academic poet and writer Gafur Ghulam analyzed the works and life paths of our great grandfather, the sultan of ghazals, Alisher Navoi, wrote poems about him, and generally considered Navoi as his teacher. It is tried to study and analyze a person's works by looking at the example of writer bees.

Key words: The Sultan of the Ghazal Estate, Navoi, Great Teacher, poem, Farkhod and Shirin, ghazal.

G`AFUR G`ULOM IJODIDA NAVOIYGA EHTIROM...**Anotatsiya.**

Ushbu maqola akademik shoir va yozuvchi G`afur G`ulom ijodida buyuk bobokalonimiz, g`azal mulking sultoni Alisher Navoiyninmg asarlari va hayot yo`llarini tahlil qilganliklari, ularga atab she`rlar yozganligini, umuman olganda Navoiyni o`zlariga ustoz deb bilganliklari va u kishining asarlarini o`rganib, tahlil qilganliklarini yozuvchi asalarlari misolida ko`rib chiqib, tahlil etishga harakat qilinadi.

Kalit so`zlar: G`azal mulking sultoni, Navoiy, Buyuk ustoz, she`r, Farxod va Shirin, g`azal.

Buyuk yozuvchi va shoir G`afur G`ulom yaxshi bilamizki, ko`plab shoir va yozuvchilarni ijodlarini o`rgangan. Bir qancha tarjimalar bilan shug`ullanganlar, ular qilgan tarjima asarlar teatrlarda ham namoyish etilgan. Bugungi kunda G`afur G`ulom ijodlarini o`rganish tom ma`noda nafaqat bizning ma`naviy

dunyoqarashimiz rivojlanishida, balki, huquqiy, ijtimoiy-siyosiy sohada ham bilimlarga ega bo`lishimiz uchun yordam beradi desak, mubolag`a bo`lmaydi. Shoir ijodida ko`plab buyuk yozuvchilarning asalarini tarjima, tahlil qilish bilan shug`ullangan bo`lishiga qaramsdan, hammasini ham o`zlariga ustoz deb bilmaganlar. G`afur G`ulom Navoiy ijodiga o`zgacha qiziqish va e;tabor bilan qarahanlar. Navoiyni o`zlariga buyuk ustoz deb bilganlar. Shuningdek, so`zimizning isbotini Navoiy haqida yozgan she`rlarida va asarlarida ko`rishimiz mumkin. A.Navoiyning “Xamsa”si shoirning eng sevimli asarlaridan biri bo'lgan. “Navoiy yolg'on ilmlarni yoqtirmas edi... U haqiqiy jahoniy ilmlar bilan qurollanishni tavsiya etardi”, - deya G'afur G'ulom buyuk shoirga yuksak baho bergan. G`afur G`ulom adib ijodini o`rganish bilan bir qatorda ularga nisbatan whtirom va hurmatlari cheksizligini izxor etib, ularga atab “SHarq nazmi osmonining ikki porloq quyoshi”, “Navoiy va zamonamiz”, “Xoki Musallo”, “Taxti safar”, “Buyuk ustoz” kabi ilmiy maqolalarni, “Farhod va SHirin” dostonining nasriy bayonini va “Tun bilan tong”, “Alisher” nomli she'rlarini yozadi.

G`afur G`ulom buyuk dahoning ijodini keng targ`ib qilish maqsadida, barchaga tushunarli tarzda yetkazish uchun harakat qiladi. Shoir Navoiyning asarlari butun millat, xalq keljagi, ma`naviyati uchun chuqur ma`naviy ozuqa manbayi ekanligini juda yaxshi bilar edi. Shu sababli adib ijodini keng yoyish maqsadida “Farxod va Shirin” dostonini zamonaviy o`zbek tiliga o`girib chop ettiradi. Bu fan tilida “tabdil” deb nomlanadi.

G'afur G'ulom 1948 yil yozgan “Alisher” nomli she'rida Navoiyning butun bashariyat farzandi, favqulodda iste'dod sohibi va insonparvarlik kuychisi sifatida ta'riflaydi.

To'fon, quyunlarda yakkayu yolg'iz,
Monolit, granit haykalday mag'rur,
Termurbek davlatin so'nggi chog'ida
Sakrashu barhayot, bo'ysunmas shuur —
Daraxshon yulduzlar sari o'kirgan,
Bo'ynida zanjiru, qalbi ozod sher.
Insoniy muhabbat mehri-la vafo,
erku baxt timsoli ulug' Alisher.

Odddiygina she'r orqali buyuk ijdokorning ta'rifini so'zlar orqali keltirish hammaning ham qo'lidan kelavermaydi. Adib shunday qalami o'tkir shoirlardan ediki, birgina misra orqali butun bir mavzuni yoritib berishga qodir ijodkor bo'lgan. Adibning ijodi shunchalik keng qamrovli bo'lganki, asarlarida qaysi sohani olmag o'zingiz uchun ibrat qilib olishingiz mumkin. Adib aynan Navoiyning ijodini o'rganishi ham bejiz emas. Chunki, Navoiy ijodi nafaqat bir inson uchun, balki butun millat, xalq tafakkuri uchun juda muhim ozuqa manbayi hisoblanadi. Navoiy ijodini har birimiz o'rganishimiz, uni keng targ'ib qilishimiz kerak. Zero, ertangi kelajak uchun, ajdodlarimizning buyuk meroslarini o'rganish juda muhim sanaladi.

Foydalanilgan adabiyotlar:

1. Ёқубов Ҳ. Ғафур Ғулом (хаёти ва ижоди). – Т: Бадиий адабиёт, 1959
2. Каримов Н. Ғафур Ғулом. – Т: Ғафур Ғулом номидаги НМИУ, 2003.
3. Мамажонов С. Ғафур Ғулом прозаси. – Т: Фан, 1966
4. Мамажонов С. Услуб жилolari. – Т: Адабиёт ва санъат, 1972
5. Матёқубова Т. Ғафур Ғулом бадиияти. – Т: Фан ва технология, 2006
6. Назаров Б. Ғафур Ғулом олами. – Т: Фан, 2004.